

הכנסת השביעית
מושב שני

פ ר ו ט ו ק ו ל מס. 86

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט, שהתקיימה
ביום ג', ט"ו בטבת תשל"א - 12.1.71.
בשעה 14.30.

נ כ ח ו - חברי הוועדה:

ש. פרידמן - היו"ר
א. אנקוריון
ש.ז. אברמוב
י. ארידור
ב. הלוי
י. קלינגהופר

מוזמנים:

ד"ר ידין - משרד המשפטים
מר ארן - " "

מזכירת הוועדה:

גב' ר. מלחי

ר ש מ ה :

שולמית פרג.

בסדר-היום: חוק השכירות, תש"ל-1970.
(קבלת הסעיפים 2(ב)(ג), 3, 4).

--- --

היו"ר ש. פרידמן:

אני פותח את הישיבה.

אנו דנים בחוק השכירות, ודומני כי
אתמול אנחנו סיימנו את סעיף 2(א) ו-2(ב).

י. קלינגהופר:

כאשר אישרנו את הנוסח "להשתמש בו לא
לצמיחות" שבסעיף 1, נזכרתי באחד
הסעיפים של ההצעה - סעיף 18 - שבו נעשית אבחנה בין שכירות
לתקופה בלתי קצובה בשכירות לבין תקופה קצובה. פה אנחנו נשאר
את הענין שלא לצמיחות, כי למען המינוח האחיד קבענו זאת; ובסעיף 18
אנחנו יכולים לפתוח בכך שנאמר "שכירות שיכולה להיות לתקופה קצובה
או בלתי קצובה..." ואחר כך אנחנו נפרט את הדין של תקופה קצובה.
אולי אני אציע זאת לכשנגיע לסעיף 18. (א. אנקוריון: סעיף 18(ב)
מדבר כך במפורש).

היו"ר ש. פרידמן:

אנחנו נרשום הערה זו בפרוטוקול,
ולכשנגיע לסעיף 18 אנחנו נדון בזה.

ה ו ח ל ט

לחזור לענין שכירות קצובה ושכירות בלתי
קצובה כשתגיע הוועדה לדון בסעיף 18.

סעיף 2(ב) -

י. ארידור:

זו אולי הערה שאיננה משפטית כל כך,
אבל היא יותר אקדמאית. אני אומר
שאם אנחנו מחוקקים חוק, עלינו לשים לב לאסטטיקה של הענין.
לפי ההגדרה של "שכירות" בסעיף 1,
כפי שנתקבלה ושונחה - זה מתן זכות להחזיק בנכס ולהשתמש בו.
נניח, שהמשכיר לפי מהות העיסקה מרשה להעביר את השימוש לזולת.
מה נשאר לשוכר הראשי? - לא נשאר לו ממהות השכירות שמועברת.
השאלה היא: האם נשאר לו חוזה שכירות ביד?

מר ארן:

אנחנו מדברים על שתי צורות של החזקה
או חזקה. בחוק מקרקעין היה מדובר
על החזקה אמצעית או החזקה בלתי אמצעית. ברגע שיש חוזה שכירות
והוא מועבר ברשות הבעלים בשכירות משנה, *כפי שכתבתי*
לא נשאר מהשכירות ולא כלום.

י. ארידור:

האם על חוזה כזה יהול חוק השכירות
באופן פורמלי? - הרי זה כאילו העברתי לו את השכירות עצמה. כאשר
העברתי לו את *השכירות* *העברתי* זה עדיין חוזה שכירות. *גם אם ישנה במהותה*
השכירות, כי זו רוצה הנקראת שכיור. הוועדה המייעצת היא כי יש להגביר.
מכל מקום, ההגדרה של סעיף 1 איננה
עומדת באפשרות לשכירות משנה. לדעתי, אם רוצים לדייק מבחינה
משפטית, אז צריך לשים לב לענין זה. (היו"ר ש. פרידמן: האם
היית מעדיף ניסוח אחר?)

י. ארידור:
לא יתכן שהגדרה של שכירות תצטמצם
בשימוש ובהחזקה. זה לא כולל באופן
אוטומטי את העברתם. העברתם יכולה להיות מוכרת לפי הסכם.

א. אנקוריון:
אני מקבל את העקרון כפי שנאמר בסעיף (ב).
אבל אני חושב שהוא איננו שלם. אני מבין
שהכוונה של המציעים היא שבשכירות משנה יהיה שוכר משנה, ושהמשכיר
יהיה המשכיר הראשי. זה צריך להאמר במפורש.

אני אומר, כי במקרה של שכירות משנה
יש לקרוא בכל מקום שכתוב "המשכיר" - "השוכר" או "השוכר הראשי".

ועתה ברצוני לשאול: מה פירוש סעיף 7
כפי שמוצע? - כפי שהחוק מנוסח, הרי שהמדובר הוא ב"שוכר" וב"משכיר".
זה ברור. אבל מי צריך יהיה לתקן את המושכר - השוכר הראשי?
ומהי ההתחייבות של המשכיר הראשי?

את עיקרו של הסעיף אני מקבל, אבל
אני חושב שהוא איננו מכסה.

ש.ז. אברמוב:
מה שהעלה ח"כ ארידור, ובעקבותיו
ח"כ אנקוריון - אני חושב שחוזת
שכירות משנה בעצם איננו משנה מבחינה מהותית את המצב, כי החובות
של המשכיר אינן משתנות. החובות של השוכר הראשי כלפי בעל הבית
אינן משתנות במאומה. גם כלפי המשכיר זה איננו משתנה. מכל
מקום, יצירת חוזה משנה איננו משנה בין בעל הבית או השוכר הראשי.
אבל כאן יש חוזה שכירות שמצטרף אליו עוד צד אחד, וזה למעשה
מהווה חוזה משולש. החובות לבעל הבית לא השתנו; ובין השוכר
הראשי ושוכר המשנה יש חלוקת תפקידים - למעשה זה אותו דבר עם
חלוקה מסויימת של חובות או זכויות של דייר משנה. למעשה, חוזה
השכירות לא נפגם במאומה, אלא שעם כניסתו של צד שלישי נוצרה
חלוקת תפקידים.

אני חושב שמבחינה זו אין לנגוע
בניסוחים. אלה הם השיקולים, ומבחינה זו אין לנגוע בניסוחים.

י. קלינגהופר:
אני חושב שהזכות להשתמש בחוזה שכירות
לא מתבטלת עקב שכירות המשנה, אלא
היא נרדמת לתקופה ידועה, משום ששכירות המשנה יכולה להיות מוגבלת
בתקופה יותר קצרה מהשכירות הראשית. האם לשוכר הראשי עומדת הזכות
הזו הנובעת מהזכות המקורית?

אין מבטלים את שכירות המשנה? מה הדין
אם יש ביטול? האם אין לשוכר הראשי זכות? הזכות שבסעיף 1 קיימת,
אבל היא "רדומה" עקב שכירות המשנה.

אם יש מקום לסיכול שכירות המשנה, אז
שוב, נהיה עדים לכך שהזכות של השוכר הראשי מתעוררת במלואה כדי
להחזיק ולהשתמש ללא צורך בשום אקט משפטי חדש. על כן ההגדרה לא
נפגעת ע"י אינסטיטוציה של שכירות המשנה.

ב. הלוי:
מהחוק הגרמני והקונטיננטלי לומדים
שיש החזקה אמצעית ובלתי אמצעית.
ההגדרה העקרית היא הבלתי אמצעית. שוכר המשנה עדיין מחזיק ע"י
שליחו.

מבחינה מעשית סעיף 21 מסביר את היחסים שישנם בשכירות. כתוב שם "השוכר אינו רשאי להעביר לאחר את הזכות להחזיק במושכר ולהשתמש בו או להשכיר את המושכר או מקצתו בשכירות משנה, אלא בהסכמת המשכיר, אולם לא יסרב המשכיר לתת הסכמתו מטעמים בלתי סבירים ולא יהנה הסכמתו בתנאים בלתי סבירים". אינני רוצה לדבר על הסייפה שהיא בנויה ונוגעת למדיניות. אבל הריישה אומרת "או להשכיר את המושכר או מקצתו בשכירות משנה אלא בהסכמת המשכיר" - אם הוא יכול להשאל השאלה לא לצמיתות, וללא תמורה - הרי שהוא יכול לעשות זאת.

היו"ר ש. פרידמן: לפי סעיף 24 זה חל גם על השאלה. שכירות משנה ודיני שכירות משנה יש להם החזקה גם ללא סעיף 2(ב). הייתי מבין מתוך סעיף 21 שיש שכירות משנה. לולא היה כתוב, האם הייתי חושב ששכירות משנה איננה שכירות? - בודאי שהייתי חושב שזו שכירות.

עקרונית אני חושב שהחוק הזה בנוי בקצור, כך שהוא נותן רק עקרונות קצרים במידה שהדברים אינם מסובכים, מבלי להכנס לפרטים. על כל פנים, אני חומך בסעיף 2(ב).

י. ארידור: אני מודיע מראש שלא אבקש הצבעה, ואף לא ארשום הסתייגות בענין זה. אבל מבחינה תיאורטית, שתי האפשרויות המוגדרות בחוקים קונסטיטנטיים אז לפי סעיף 21 שבהצעת החוק יוצא שאנחנו מכירים באחת האפשרויות, שכן כתוב בסעיף 21 "השוכר אינו רשאי להעביר לאחר את הזכות להחזיק במושכר ולהשתמש בו" - זאת אומרת שסעיף 21 זה איננו מכיר בהנחה של אחזקה בלתי אמצעית. אני מדגיש את המלה "להעביר לאחר את הזכות". כי פירושה הוא להעביר את השכירות. זהו הפירוש של שכירות משנה.

ב. הלוי: אתה דלגת על "או להשכיר את המושכר או מקצתו בשכירות משנה".

י. ארידור: אינני מדבר על "מקצתו". אני אומר השכרת המושכר זה העברת המושכר או להשתמש. הריישה "רשאי להעביר לאחר את הזכות להחזיק במושכר ולהשתמש בו" - הכוונה היא לא להעביר בלי קשר מדמי שכירות. הסייפה דנה בזכות השכרת המושכר בשכירות משנה. על כל פנים, לפי הגדרה של "השכרה", הרי שלפי סעיף 21 אנחנו מגדירים שכירות כהחזקה פיסית של המושכר ולא את הזכות להחזקה קונסטרוקטיבית.

כאמור קודם לכן על ידי, אינני מבקש הצבעה וגם לא דיון על בעיה זו. וכן אינני מבקש להאריך דברים על נושא זה.

א. אנקוריין: בסעיף 2(ב) אני מציע להשלים את הפסוק האומר "הוראות חוק זה יהולו, בשינויים המחוייבים, גם על שכירות משנה". - כאן אני מוסיף: "השכיר השוכר את הנכס בשכירות משנה, יהיה דינו של שוכר משנה כדין השוכר בחוק זה, דהיינו - של השוכר הראשי כדין המשכיר בחוזה זה".

מר ארן:
בחוק מקרקעין, וגם בחוק מטלטלין, אנחנו מגדירים את הבעלות ושיכולים להשתמש. זה איננו מונע מהבעל להשכיר את הנכס.

י. ארידור:
הבעל מעביר את ההחזקה, ולא לצמיתות. בשכירות משנה אתה מעביר את כל מה שיש לך, ואם כן הרי שלא נשארת כאן שכירות.

מר ארן:
ההחזקה איננה רדומה, אלא היא חלק שממנה הופרש למישהו אחר.

ד"ר ידין:
ההגדרה עצמה שאחמול קבלנו בסעיף 1 מדברת על כל מקנה זכות, וזה יכול להיות הבעל, השוכר, איש נפקד. נניח, שאת המכוננית שלי שמת בגרז, והגרז ניק מסר אותה בשכירות למישהו אחר. זהו אחד מהשימושים של השוכר. במקום? הוא עצמו ישתמש במושכר, הוא נותן אותו למישהו אחר.

המציאות היא, שמי ששוכר דירה או נכס, לפעמים הוא גר ומשתמש בו, ולפעמים הוא נותן בשלמות או בחלק את המושכר, אם לכל התקופה, או לחלק מהתקופה. אנחנו למדנו את זה מחוק הגנת הדייר ועוד. כל זה אינו מפריע שההוראות שמסדירות את היחסים בין המשכיר והשוכר חלות, אולי בלי סעיף קטן (ב).

הכוונה כאן היא, לעשות את זה יותר ברור. בחוק המקרקעין כתוב בסעיף הראשון "לרבות שכירות משנה".

אני חושב, וגם אני מציע, להשאיר את סעיף 2(ב) כמוצע פה, וללא חוספות. זה יכול להיות משנה של משנה. הנה, הדוגמה של קק"ל - היא בעלת הקרקע, והמשתכן הוא השוכר. משתכן זה יכול להשכיר דירה, והשוכר הזה שהוא כבר שוכר משנה, יכול להשכיר עוד חדר, ועל ידי כך נוצר שוכר שלישי.

מכל מקום, אני חושב שהפורמולה הזו קצרה, אבל היא גם נכונה.

בכל זאת יש חוזה נפרד בין המשכיר הראשי לבין השוכר והשוכר המשנה. יכול להיות שהחוזה הראשון פגום, ואילו השני יכול להיות בסדר. באשר לתקופות - הן למעשה שונות, וגם שכר הדירה הוא שונה. כל היחסים הללו הם שונים. מה שנשאר פה הוא, החיובים התלים הן על משכיר המשנה ושוכר המשנה, והרי זה בא לידי ביטוי בסעיף זה. (י. קלינגהופר: ח"כ ארידור התכוון לזה שהיחס בין המשכיר והשוכר איננו מתאים). אני חושב שהתייחסתי לזה.

293A3 (A)

ניקח דוגמה של דירה. אדם שכר חדר בדירה, אבל ניתנה לו הזכות להשתמש בכל הדירה, ואכן הוא משתמש בה. בתור אובייקט של שכירות משנה. סעיף 21 בן בענין זה.

ב. הלוי:
ח"כ קלינגהופר אומר שצריך חשיבה מופשטת, ואני מקבל את זה.

אני זוכר פעם שבחוק הגנת הדייר נתקלנו בסוגיה - על חשבון מי ייעשו התקונים? במקרים מסויימים יכול דייר לשלוח הודעה לבעל הבית וכו'. כל אלה הנם יחסים שנשארים גם אחרי שכירות המשנה.

בעל הבית מסר את המושכר, כולו. אז חייבים הדיירים או רשאים הדיירים - שכן יש להם חובות, והם יכולים לדרוש שיפורים מהמשכיר. אף על פי שהדייר הראשי איננו שם, הוא חייב. גם אם הוא איננו יושב שם, זה איננו מרוקן את הזכויות והחובות מתוכנן.

א. אנקוריון:

אני נשאר בדעתי, אבל עתה ברצוני
לתקן את הצעתי כדלקמן:

"השכיר השוכר את הנכס בשכירות משנה,
יהיה דינו של שוכר משנה כדין השוכר בחוק זה, ודינו של שוכר
ראשי כדין המשכיר". (מר ארן: מה דין בעל הבית?) היכן נאמר אצלי
שהוא יוצא?

ב. הלוי:

מה שמשמע מהביטוי "שכירות משנה", מביא
לידי הצגת השאלה: האם זה נחוץ? זה
מה שאתה אומר. (א. אנקוריון: אני מפרש מה זה שכירות משנה) לדעתי,
זה מיותר.

א. אנקוריון:

אני עומד על הצעתי.

סעיף 2(ב) כמוצע - נתקבל

ה ס ת י ג ו ת

לח"כ אנקוריון לסעיף 2(ב).

י. קלינגהופר:

לבי עדיין אינו שלם לגבי מקומו של
סעיף 2(ב), וזאת לאחר שהופנתה שימת
לבנו לסעיף 21. אינני יודע אם לא היה יותר רצוי לקבוע את
ההוראה המיוחדת הזו של סעיף 2(ב) המתייחסת לשכירות משנה באיזה
מקום אחרי סעיף 21... סעיפים 2(א) ו-2(ג) דנים בדברים אחרים,
או בדין אחר, לכן כותבים זאת בראש החוק.

הנה סעיף 24(ב) אומר: "הוראות חוק זה,
פרט לסעיפים 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, סיפה, 18(ב) רישה ו-21 סיפה,
יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על השאלה, אולם - "וכו". אם כן,
סעיף 21 לא דן רק על שכירות משנה. (ד"ר ידין: אלא בזכויות השוכר).

נאמר "רשאי להעביר לאחר את הזכות
להחזיק במושכר ולהשתמש בו" - זו יכולה להיות גם השאלה משום
שהמומנט של התמורה לא נזכר כאן. (ד"ר ידין: זהו סעיף שמדבר על
זכויות השוכרים) יש גם השאלה שאפשר שהיא תנתן ע"י השני; או
שהשאלה היא מלכתחילה השאלה, ואז תתכן השאלת משנה, ובזה החוק איננו
דן. (מר ארן: זה נמצא בסעיף 24(ב)). (ד"ר ידין: סעיף 2(ב) דן גם
על השאלה, ויכולה להיות גם השאלת משנה).

אינני רוצה כעת למצות את הנושא, לכן
אני מבקש כי לכשנגיע לסעיף 21 אז יהיה אולי מקום ללבן לעצמנו את
כל הסוגיה הזו, ואז גם נדון על המיקום של סעיף 2(ב). אני אמרתי
כל זה, על מנת שענין המיקום של סעיף 2(ב) ישאר פתוח.

ב. הלוי:

אני חושב כי צריכה להיות כאן הגדרה
לגבי "שכירות משנה", כי מה זה "שכירות

משנה?"

ה ו ת ל ט

להשאיר את בעיית מיקום סעיף 2(ב) פתוחה.

סעיף 2(ג) -

ש.ז. אברמוב:

(מצטט את הסעיף) - לפי ניסוח זה נקבעים שני יוצאים מן הכלל - שהחוק לא יחול - שיש דין אחר, וכוונה משתמעת. שניהם אריכים להתקיים - או=או. אם נאמר שיש דין אחר, אז שני אלה לא יחולו.

הכוונה לפי הניסוח היא, שאפשר להוציא מכלל החוק כשהתקיימו שני דברים - שיש דין אחר, שיש כוונה אחרת. נדמה לי, שהכוונה היא שהחוק הזה יחול. מתי? - כשיש דין אחר, או כשאינן כוונה. אם כן, הייתי מציע להוסיף את וו החיבור - ו... האם אין הכוונה ששני הדברים יהיו ביחד?

י. ארידור:

כאשר כתוב בחיוב, אז הכוונה היא זו.

י. קלינגהופר:

כשאינן דין אחר, אבל הכוונה עם הוספת וו החיבור לא משתקפת.

ב. הלוי:

חוק זה כפוף לכל חוק מיוחד, וכך הוא כפוף לכל כוונה אחרת.

ש.ז. אברמוב:

לא יחולו כשיש דין אחר או שיש כוונה אחרת.

ד"ר ידין:

אני חושב שגם זה מביע את הרעיון כפי שמתכוונים אליו. זהו נוסח שאותו קבלנו במספר חוקים. אינני אומר שאי אפשר לשנות משהו, אבל אם דנו בכמה וכמה מקומות על ענין זה, הרי שיכולים להעביר את זה גם לחוקים אחרים נוספים. אנחנו דנו וקבענו את זה בחוק המכר וגם בחוק המקרקעין. (י. ארידור: אני משווה ורואה כי מילולית מנוסח כן). יש דרישה והצדקה מסוימת "להדבק" לנוסח שנחקבל.

ש.ז. אברמוב:

טוב. אני מקבל את ההסבר.

סעיף 2(ג) כמוצע - נתקבל

י. ארידור:

אף אני רוצה לעורר את בעיית מיקום סעיף 2(ג) זה. אני מבקש בזה להשאיר את בעיית המיקום פתוחה כפי שבקש ח"כ קלינגהופר לגבי מיקום סעיף 2(ב).

ה ו ח ל ט

להשאיר את בעיית מיקום סעיף 2(ג) פתוחה.

סעיף 3 -

היו"ר ש. פרידמן:
ברצוני לשאול: אני עיינתי בחוק המכר, וקראתי את סעיף 5(ב), ושם מוזכר משהו על שימוש ב"ב"וי. האם זה לא מתאים במידה זו או אחרת גם לענין השכירות?
- הרעיון היסודי לקוח למנהג המדינה בעסקי שכירות.

מר ארן:
הסעיף הזה שבחוק המכר נבע מחוק מכר טוביך בינלאומי. אנחנו למעשה השאלנו את הסעיף ההוא, אם כי (כ) תיאורטי, הוא מיותר לחוק המכר. בשכירות אין מסחר, ולא היה מקום לסעיף כזה. (ב. הלוי: אפשר להעביר את זה לחוק חוזים)
ברצוני לומר לכם כאן כי כל הדברים הללו יצאו מהחוק ברגע שנסיים את מלאכתנו בחוק *המכר*.

ש.ז. אברמוב:
הייתי מציע שבמקום "פרטים של חוזה שכירות", לכתוב "הוראות", או "תנאים". "פרטים" זה "details". אבל הכוונה היא ל"הוראות". "תנאים" זה התניות ולא פרטים. פרט זה *פרט* משני, וגם תפל.

כתוב: "פרטים של חוזה שכירות שלא נקבעו בהסכם בין הצדדים יהיו לפי הנוהג שהצדדים להסכם ראו אותו כמקובל עליהם בעסקאות קודמות שביניהם, ובאין נוהג כזה - לפי הנוהג שצדדים סבירים רואים אותו כחל בעסקאות מאותו סוג". ברצוני לערער על המלים "שצדדים סבירים רואים אותו". אם זהו נוהג, שביח המשפט יזהה אותו כנוהג. את זה בית המשפט קובע. אילו היו רואים כבלתי סביר, אז היו מחנים.

מכל מקום, אני מציע להוציא את המלים את המלים "ובאין נוהג כזה - לפי נוהג שצדדים סבירים רואים אותו כחל בעסקאות מאותו סוג".

א. אנקוריין:
לגבי המלה "נוהג" ברצוני לשאול: מהו המצב היום בקשר להוכחת הנוהג בבתי המשפט?

י. ארידור:
הפעם אני מוכרח לתמוך בהצעת הממשלה. לדעתי, קשה מאד בענין מסוג זה לסטות מהגדרה שנתקבלה בחוק המכר. לדעתי, ההגדרה איננה מושלמת, ואנו נצטרך לתת על זה את הדעת. בחוק המכר הענין של שכירות לא הוסדר. לדעתי, זוהי ההזדמנות לתת פתרון לענין מכר-שכירות. צריך יהיה לתת קנה מידה כאשר לא קובעים ולא כלום בחוזה. כמו כן יהיה צורך לקבוע לגבי פרטים שקשורים במכר, ואז יצטרכו לראות כפי שצדדים סבירים רואים את זה.

אין ספק שזוהי בעיה מאד מסובכת, ואינני מציע להכנס לזה עכשיו, אבל נוכל לדון בזה כאשר נדון בחוק החוזים, ואז נמחק סעיפים אלה לאחר שנקבל הגדרה כוללת ומדויקת.
מכל מקום, אני סבור שיש פגם, ואני מציע לח"כ אברמוב להצטרף להצעת תקון הפגם.

ד"ר ידין:
אני השווייתי את התאריכים של החוקים ומצאתי, כי חוק השכירות הוגש אחרי החלק הכללי של חוק החוזים, ושם מנוסח בדיוק כפי שאמר ח"כ אברמוב. ראינו, וגם אמרנו, כי בעתיד היותר רחוק נלך לפי חוק המכר כדי לא ליצור הסבוכת. כאמור, כאשר נביא את החוק הכללי אנחנו נוציא את כל הסעיפים האלה.

בחלק הכללי נאמר "לפי הנוהג המקובל בענינים מאותו סוג". החלק הכללי שבהצעה הכחולה שומר על המלה "פרטים" למרות שאנחנו יודעים את המלה "תניה". אנחנו בכוונה מדברים על "פרטים", על מנת לרמוז שהצדדים קבעו פרטים ולא עקרין. כשאנחנו אומרים "תניות" או "התניות" - זה כאילו אנחנו מאפשרים את השלמת החסר ע"י הנוהג כשהצדדים לא הגיעו להסכם. זה כתוב בחוק החוזים. כרגע הנוסח הזה עם הנוסח של חוק המכר, ושם יש פסקה (ב) שאותה לא העתקנו כי חשבנו שאין לה שייכות לענין זה. הכוונה לביטויים.

א. אנקוריון:
ברצוני לומר כי אינני מאושר, ט"ו סגם בחלק השני לא ראו אותו, וגם בחלק הראשון לא ראו אותו. אני לגמרי לא מצויי מזה, והייתי מעדיף אח מה שהציע ח"כ אברמוב. יחד עם זה, אני מקבל את ההסבר של ד"ר ידין. מוטב שתהיה אחידות, ונשאיר את זה לתקוף האחיד.

מר ארן:
בתקופתו של פרומקין לא הבחינו בעניני נוהל. אנחנו מייחסים את המנהג ל"נוהג". הדבר הזה בא לידי ביטוי בענין פצויי פטוריין. זה ללא בסיס חוקי גם כשהצדדים לא התייחסו לזה. מנהג זה אחד מכוונות החוק. הכוונה היא ל- "*customary usage*". "*custom*" זה מנהג.

א. אנקוריון:
האם אפשר לבקש כי לישיבה הבאה יובא בפנינו הפסק דין שניתן בענין זה?

י. קלינגהופר:
מדוע "פרטים" זה עדיף? נכון שקיימת המלה "התניה", אבל היא לא קבעה פרט. "התניה" איננה קבוצה בחוכה איזה שהוא פרט למחן פתרון לשאלה משפטית, אכן במקרה כזה צריך לחול הדין של הוראה זו. "פרטים", לדעתי, יותר קולע למטרה.

סעיף 3 כמוצע - נתקבל

סעיף 4 כמוצע - נתקבל

היו"ר ש. פרידמן: אני מודה לכם. הישיבה נעולה.